

TOSAMA

STEV. 2
LETO V

februar
1969

GLASILO TOVARNE SANITETNEGA MATERIALA - DOMŽALE

GOSPODARSKI NAČRT ZA LETO 1969

Z dokajšnjo zakasnitvijo sprejemo letošnji gospodarski načrt. Komercialni sektor se je približno mesec dlje kot običajno zamudil pri študiji obsega prodaje in tudi toliko kasneje predložil predlog prodajnega plana. Kazalo je že, da bo ta zamuda uspešno nadoknadena z nadurnim delom pri nadaljnjih planskih poslih, t. j. pri postavljanju proizvodnega plana, vendar pa je pravilnik o obvezni opremi motornih vozil, ki predpisuje tudi avtomobilsko apoteko, dotedanje delo postavil na glavo, saj je bilo potrebno upoštevati tudi ta, dokaj pomembni faktor. Slednjič so bile spremenjene tik pred koncem leta tudi prodajne cene, ki jih je upravni odbor potrdil šele v januarju (nekaj jih pa še v trenutku pripravljanja tega članka ni uradno potrjenih), tako, da je bilo ves ta čas mnogo popravljanj in zamujenega časa. Prišli smo torej v situacijo, ki je značilna za mnoge jugoslovanske primere, ko se sprejemajo zakoni za nazaj in pomagajmo si s slabšo šalo, da če je to dopustno na visokih ravneh, potem se da vsaj enkrat tolerirati tudi za »spodnjo« raven. Da pa se ne moremo navaditi na tak način dela, je jasno. Zato se pred vse odgovorne osebe postavlja za bodoče delo že zdaj zahteva po bolj organizirani pripravi planskih poslov.

Kakšne so značilnosti letošnjega gospodarskega načrta? Predvsem naj omenim, da imamo na razpolago 269 delovnih dni, torej 1 dan manj kot v letu 1968. Pri tem predvidevamo, da bosta zaradi praznika, ki pade na soboto, v novembru le dve prosti soboti. Nadalje naj omenim, da smo z letom 1969 uskladili način izkoriščanja letnega dopusta z zakonskimi določili, da je namreč prosta sobota delovni dan in da se mora všteti v dopust ter skrajšati dopustno dobo za najmanj

dva oziroma največ štiri dni pri posameznikih. Ta vskladitev z zakonom nam je omogočila pridobitev blizu 1900 delovnih dni, kar ni nepomembno, če opozorim na to, da predvidevamo, da bomo možni delovni čas na podlagi obstoječe statistike — izkoristili le 80 %, kar pomeni, da bomo povprečno na delu le 216 dni in ne 269 dni, kolikor bi bilo teoretično možno. Več kot 6 % teoretično možnega časa nam pobera bolezen, več kot 3 % porodni dopusti, redni letni dopust — kljub zmanjšanju — več kot 7 %, polurni delovni odmor pomeni dobrih 5 % teoretskega časa, strojni zastoji 2 %, edini pribitek pa je preseganje norm, ki pa nam vrne le dobrih 4 % na prej omenjene načine izgubljenega teoretično možnega delovnega časa. Po takih ocenah bi bili doma okoli 150 dni oziroma vsaki poltretji dan, kar je na prvo oceno skoraj nemogoče, je pa resnično in nam torej nalaga veliko obveznost, da tisti čas, ko smo na delu, čim bolj izkoristimo.

In letos ga bo treba, saj se predvideva dosti večja proizvodnja, pri čemer je glavni poudarek na predelavi tkanin in cigaretne filtre. S predlogi ste bili seznanjeni po delovnih enotah in preko centralne oglasne deske, zato jih tu ne bi ponavljal. Rečem naj le, da so predlogi uresničljivi z dobrimi organizacijskimi prijemi in vsekakor bo to leto izpitno za naš vodeči kader.

Letos se bo nadaljevalo z nadaljno modernizacijo našega podjetja. Investicijske potrebe so sicer dvakrat do trikrat večje kot so razpoložljiva sredstva, zato je bilo treba skrbno postaviti prednostno listo investicij in obenem poiskati vse možnosti kreditiranja. V tej fazi gre — na kratko rečeno — (obširneje piše o tem tehnični vodja v svojih člankih) za zamenjavo nekaterih strojev

(Nadaljevanje na 2. strani)

BESEDA O FRANCETU PREŠERNU

Sto dvajset let je minilo, kar je prezgodnja smrt pretrgala mogočno delo in življenje velikemu pesniku Francetu Prešernu. Njegova bogata dediščina, katero je zapustil nam Slovincem je neusahljiv vir narodnega ponosa in spoštovanja svoje domovine.

Zgodovina Slovencev se je Prešernu razodela kot tisočletna tragedija, ki so jo navidezno nakopali nase in na potomce nesložni predniki in to je Prešeren dobro vedel. Tega pa ni smel povedati, zato je svoja čustva in hotenja prelil v pesmi, ki živijo in pričajo o življenju velikega človeka tistega časa. Njegova pesem pa se je obračala tako, kolikor ji je dopuščala cenzura, ki pa mu ni mogla prav do živega.

V »Zdravljici«, katero je napisal 1844 leta je pesnik France Prešeren, premagal življenjsko potrtost in nesrečo ter pozdravil takratno napredno vrenje v tedanji Evropi, ker bi tudi slovanski narodi na ta način prišli do svojih narodnih in socialnih pravic.

V sovražnike z oblakov
rodu naj naš ga trešči grom!
Prost, ko je bil očkav,
naprej naj bo Slovencev dom,
naj zdrobe, njih roke
si spone, ki jih še teže!

I. K.

GOSPODARSKI NAČRT

ZA LETO 1969

(Nadaljevanje s 1. strani)
v pripravljalnici, za boljše opremljenost mikalnice, za povečanje zmogljivosti filternega oddelka, za modernizacijo in mehanizacijo dela v konfekciji, za povečanje skladiščnih prostorov, za ureditev garderob in sanitarij, za sigurnejšo oskrbo z elektroenergijo in za kasnejšo koncentracijo tkalnic s tem, da se zgradi nova funkcionalno bolj izpolnena mikalnica.

Med vzdrževalnimi deli pa naj omenim le predvideno popravilo fasad na starih zgradbah, ureditev tlaka na nekaterih dvoriščih, popravilo ravne strehe nad konfekcijo, preureditev oziroma razširitev parkirnega prostora, montaža žaluzij na prisojnih straneh konfekcije in oddelka filtrov ter še nekateri remont, rekonstrukcije in popravila.

Ne bo odveč omeniti, da se v okviru plana strokovnega izobraževanja pripravlja med ostalim tečaj za priznanje kvalificiranosti in polkvalificiranosti konfektionark, prekus znanja s področja varnosti pri delu in tečaj za priučitev delavcev pri filterih.

Poleg bolj analitičnega planiranja stroškov je novost letošnjega gospodarskega načrta tudi postavitve delovnih programov vodij posameznih sektorjev in komisij delavskega sveta. Ta novost je že nalezela na prve pohvale, kot tudi na prve kritike; menim pa, da je brezpogojno nujno v našem samoupravnem sistemu, da njena uvedba sploh ne bi smela biti vprašljiva. S tem se poveča načrtnost in odgovornost dela vodij sektorjev in komisij, ki pa bi seveda morali tudi o izvajanju svojih delovnih programov poročati delavskemu svetu.

Delovni programi obsegajo tekoče naloge, posebnosti in novosti, ki se predlagajo za uvedbo ter pogoje in zahteve, od katerih je uspešnost uvažanja odvisna, ter še vse ostalo, kar bi bilo pomembno vključiti v delovni program.

Ce se omejim le na najpoglavnejše naloge, ki so si jih zadali posamezni sektorji in komisije, naj omenim, da čaka tehnični sektor obilo problemov okrog pravočasnih priprav za montažo predvidene strojne opreme, nadalje glede izbire najprimernejših strojev, ki bodo potrebni za nadaljno modernizacijo kot tudi glede študija dela, transporta in osvajanja novih proizvodov.

Komerciala si je že s samim planom zastavila odgovorno in obširno nalogo, tako glede oskrbe kot glede prodaje. Vse bolj ji normalno

delo zavirajo premajhni poslovni prostori in nezadostna kadrovska zasedba oddelka. V načrtu ima sistematično in popolnejšo obdelavo domačega tržišča, povečano reklamno in propagandno dejavnost, večjo založenost z gotovimi izdelki in s tem boljše povezavo s kupci.

Splošno — kadrovskega sektorja ima v načrtu dokončno ureditev arhiva, nastavitve nove, popolnejše personalne kartoteke, novo dokumentacijo civilne zaštite, pripravo vseh podatkov za petletno dobo o upokojitvah po raznih merilih, kot tudi nov seznam za delo manj sposobnih oseb ter v povezavi z zdravstveno službo poiskati primerne rešitve. Potrebno skrb bo posvetila tudi varstvu pri delu in požarni varnosti.

Računovodstvo čaka v tekočem letu mnogo dela v zvezi s prehodom na nov zakon o delitvi dohodka in na nov kontni plan. Uvedeno je več sprememb v davkih in prispevkih. Zakonske spremembe bodo terjale tudi ustrezno prilagoditev novih samoupravnih aktov. Z letom 1969 bo prešlo na strojno knjiženje tudi materialno knjigovodstvo.

Analitsko planski sektor name-rava v letošnjem letu poskrbeti za večjo zanesljivost tovarniške statistike, ki jo obdeluje, obenem pa želi izdelati metodologijo planiranja kot interni pravilnik za vse vrste planiranja v podjetju, ki naj določa obseg posameznih planov, zadolžitve, roke, obrazce, postopke sestave in sprejemanja v skladu z obstoječimi nalagami v ustrvarjanje predlogov za poslovne odločitve pri čemer bi bilo potrebno tudi študijsko proučiti možnost uvedbe direktnih stroškov v planiranje, obračun, analizo in kontrolo stroškov. Primerno bi bilo analizo planski sektor kadrovskega, organizacijskega in funkcionalno izoblikovati v organ, ki se centralno in enotno bavi s študijem tovarniških problemov in iskanjem rešitev.

Kar se tiče dela komisij naj omenim, da namerava komisija za družbeni standard in kadrovske zadeve med ostalim izdelati tudi osnutek pravilnika o koriščenju počitniških domov, zanima pa se tudi za izobraževanje zaposlenih.

Komisija za požarno varnost je svojo skrb v prihodnjem letu namenila predvsem boljši opremljenosti gasilske čete in večji požarni varnosti.

Komisija za nagrajevanje želi pristopiti k natančni izdelavi nagrajevalnega mehanizma, pri čemer postavlja tudi vrstni red nalog, ki

dober nagrajevalni mehanizem omogoča. Tako se ji zdi potrebno najprej kritično pregledati obstoječo organizacijo in jo prilagoditi obstoječim zahtevam. Od izpolnitve te naloge izvira sistematizacija delovnih mest, ki ji sledijo opisi delovnih nalog in določitev delokrogov. Nadaljnja naloga je ureditev komunikacij — način in pota medsebojnega dogovarjanja, sprejemanja in izvajanja nalog. Uvedba in izpolnitev tekočih kontrole je naslednja naloga, tej pa sledi postavitve pogojev za zasedbo delovnih mest. Zda pride na vrsto analitična ocena delovnih mest in nazadnje osebna ocena ter izdelava pravilnika o napredovanju, izobraževanju in kadrovanju.

Jasno je, da vseh nalog ne bo mogla komisija izvesti sama, saj niti vse ne spada v njeno pristojnost. Komisija za organizacijo in razvoj si je v zvezi s predlogom komisije za nagrajevanje že postavila zadolžitve, da bi se lotila organizacije, sistematizacije delovnih mest in komunikacij. To je vsekakor obsežna naloga, ki utegne trajati več kot leto dni. Zato verjetno ne bo mogoče z nekaterimi kričečimi nepravilnostmi čakati, dokler ne pride vrsta nanje, pač pa jih bo treba začasno urediti. Obenem komisija za organizacijo in razvoj pripravlja srednjeročni program razvoja podjetja.

Ni ravno kratak ta članek, pa vendar nisem zajel vanj vsega, kar bi v okviru sprejemanja nalog za leto 1969 moral omeniti. Rečem naj le še to, da bodo le razumevanje, zavzetost in sposobnost garant za uspešno rešitev prevzetih nalog. Letošnji gospodarski načrt je dejansko neka oblika testa naših zmognosti. Želeti je, da ga dobro prestanemo.

dipl. oec. Toni Laznik

POROČILO SAMOUPRAVNIH ORGANOV

Upravni odbor je imel 8. januarja t. l. redno sejo, na kateri so razpravljali o sledečem:

- Sprejeli so sklep, da v mesecu januarju delajo normalno vse sobote tisti oddelki, kjer je delo potrebno; plačajo pa se nadure.
- Otroški vrtec Količevo je zaprosil za 1 kg vate za novoletno dekoracijo, katero so v ta namen odobrili.
- Strinjali so se z nabavo: 3 kom elektromotorjev 5,5 kW 2800 vrt/min, centrifugalne črpalke Litostroj 3 CVP 2-8 in oljne črpalke TIOČA 3, dalje so odobrili nakup pomivalnika za okrepitev valnico in 30 kom stolov za potrebe konfekcije.
- Razpravljali so o primanjkljaju orodja po delavnicah in sprejeli sklep, da se to orodje plača po nabavni ceni.

Č. M.

Zdravstvena preventiva

Nedvomno je pomemben činitelj standarda zdravstveno stanje naših delovnih ljudi, zato tudi večkrat slišimo star pregovor, da je največje bogastvo zdravje, ki ga vsi zelo cenimo posebno še takrat, ko zbolimo.

Da bi naše zdravje obranili si prizadevamo vsak na svoj način in tudi vlagamo v te namene eni več drugi manj sredstev.

Naše podjetje vloga za kolektivno preventivno zdravstveno varstvo veliko sredstev. Vložena sredstva v te namene pa se nam že vračajo, kar pomeni, da so bila rentabilno naložena. Pred leti smo imeli povprečno dnevno 8 — 10 % bolniškega staleža, sedaj pa se giblje od 4 — 5 %. To je le en od rezultatov vlaganj v preventivno zdravstveno varstvo. Z akcijami in vlaganji v preventivne namene pa bomo še pospešeno nadaljevali, saj je skrb za zdravje delovnih ljudi veliko in humano delo.

Pri kraju leta 1968 smo s slikanjem pljuč in srca vseh članov kolektiva ugotovili zdravstveno stanje teh organov. V teku je sistematični pregled vseh tistih, ki delajo v rotopotu. S takimi pregledi ne samo, da kontroliramo zdravje, temveč tudi pravočasno odkrivamo zahrbtno in težke bolezni. Take bolezni pa lahko uspešneje zdravimo, če jih pravočasno odkrijemo. Ena od preventivnih zdravstvenih akcij je tudi cepljenje proti gripi. Po statističnih podatkih, ki jih vodimo, smo ugotovili, da se je udeležilo cepljenja 150 do 170 članov kolektiva. Pri takem cepljenju je treba zajeti vse člane, sicer je uspeh zelo minimalen. Da je udeležba tako nizka, je vzrok tudi dejstvo, da so nekateri zboleli za gripo, čeprav so bili cepljeni in to trikrat. Z druge strani pa je vzrok tudi to, da cepivo, še vedno ni porok, da gripe ne bi dobili. Poleg tega pa je grip več vrst in nikoli se ne ve, katera bo zajela določene kraje oziroma področja in če bo sploh prišlo do epidemije te ali one vrste gripe. Univerzalnega cepiva, ki bi bil učinkovit zoper vse vrste grip pa še nimamo. Cepljenje proti gripi bomo nadaljevali, vendar je nujno, da se ga udeleži vsaj 80 do 90 % zaposlenih, to pa je sedaj težko doseči, ker kot smo že navedli ni cepljenje učinkovito, vsaj ne v taki obliki, da bi bili ljudje sami zainteresirani, za obvezno cepljenje pa ni zakonske osnove.

Naj bo o gripi dovolj.

Oglejmo si še na kratko kaj vse smo storili, da bi bila preventiva uspešna. Tu spada vsekakor vlaganje za toplo in mrzlo malico, preventivno okrevanje, rekreacija in počitek, nakup stanovanja, dajanje posojil za gradnjo stanovanjskih hiš in podobne akcije, ki smo jih izved-

li in jih bomo tudi v bodoče načrtno izvajali. Preventivne zdravstvene akcije in vsi ukrepi, ki jih v ta namen organiziramo, so velikega pomena, saj s tem dosežemo, da so ljudje bolj zdravi in kot taki sposobni in uspešni na svojih delovnih mestih. Tudi v bodoče moramo brez pomislekov določiti čimveč sredstev za preventivno zdravstveno varstvo, saj je cenejše bolezen preprečiti, kot pa jo zdraviti.

Velika pridobitev za preventivo je za področje Domžal ustanovljen Dispanzer za medicino dela pri Zdravstvenem domu v Domžalah, S

Mesto tekstilne industrije v slovenskem gospodarstvu

Tekstilna industrija v Sloveniji zaposluje 36 000 tekstilnih delavcev, kar predstavlja 16,5 % vseh zaposlenih v industriji Slovenije, zato nas zanima kakšne pogoje ustvarjamo v tej gospodarski dejavnosti. Predstavniki tekstilne industrije so ob vsaki priliki poudarjali nepravilnosti v predpisih in zahtevah, da se nekateri nakazani predlogi rešijo, a žal je v praksi po navadi ostalo le pri predlogih. Ostra kritika je bila izrečena na račun zveznih predpisov, ki zavestno vnašajo neenakopravnost med podjetja v posameznih republikah.

Neprimerno izbran devizni režim, ki je bil v veljavi do leta 1968 je povzročil neenake pogoje v poslovanju, kar se je predvsem odražalo v nizko ustvarjenem dohodku v najbolj organiziranih podjetjih. Režim vezave uvoza na izvoz je v tekstilni industriji dosegel nasprotni učinek. Namesto, da bi izvoz stimuliral proizvajalca je deloval destimulativno, saj so odnosi med uvozom in izvozom bili ugodnejši za delovne organizacije, ki so manj, oziroma sploh niso izvažale.

Poleg znanih anomalij, ki se že vlečejo iz prejšnjih let, ko Jugobanka po sporazumih in pogodbah ni izvršila svojih obveznosti do tekstilne industrije je tudi nevzdržno to, da sistem omogoča pri izvozu istih artiklov eni delovni organizaciji za 1 dolar izvoza pravico na uvoz za 0,24 dolarja, medtem ko daje drugi delovni organizaciji za 1 dolar izvoza pravico za 13 dolarjev uvoza.

Gotovo je, da delovne organizacije ne morejo same reševati teh problemov, ampak je nujno napraviti red v naših predpisih, ki usmerjajo celotno gospodarstvo.

Stanje v tekstilni industriji se stalno slabša. Razmerje delitev dohodka v podjetjih na osebne dohodke in sklade, je bilo v letu 1965

to specializirano ustanovo, oz. službo zelo uspešno sodelujemo in njen vodja dr. Pevec se zelo zavzeto prizadeva, da bi vse naše načrtne želje glede preventive dosledno izvedli. Za sedanje delo in sodelovanje m ugre vse priznanje, saj veliko prispeva s svojim neutrudljivim delom, da bi ohranili dragoceno zdravje naših članov. S takim sodelovanjem in razumevanjem organov upravljanja in strokovnih služb bomo dosegli še večje uspehe na tem področju dela.

Samo zdrav član kolektiva je lahko aktiven proizvajalec in upravljalca, zato skrb za njegovo zdravje ni samo dolžnost zdravstvenih delavcev, temveč celotne naše socialistične skupnosti.

P. M.

še 73:27, to razmerje pa postaja vedno bolj neugodno v korist skladov.

Poleg ukrepov, na katere čaka tekstilna industrija, da jih uredi zveza, bi se morale izvršiti tudi določene spremembe v samem poslovanju podjetij. Predvsem, bi se to moralo odražati v medsebojnih odnosih in sodelovanju. Dosedanje politične integracije niso pokazale nikakršnih pozitivnih rezultatov, nasprotno je opaziti celo težnje po integraciji, vsekakor pa bi morla tekstilna industrija najti obliko skupnega sodelovanja. Predvsem bi morali najti skupno komercialno poslovanje zlasti pri uvozu surovin in izvoznih politikah. Vse kaže, da so že pogoji za specializacijo in delitev dela med predilnicami, kakor tudi za tesnejše sodelovanje med tkalnicami in konfekcijami. To bi prav gotovo pripeljalo do racionalizacije poslovanja in znižanja proizvodnih stroškov.

Za čim hitrejšo modernizacijo tehnologije pa bo nujno pristopiti k organiziranemu zbiranju sredstev za investicije.

Z zahtevnejšo tehnologijo pa se bo morala spremeniti tudi kadrovska politika, v tem smislu, da bo treba uvajati v sodobno proizvodnjo več strokovnjakov s sodobnimi pogledi na tehnološko, tehnično in komercialno poslovanje.

F. P.

TISKARSKI ŠKRAT

V zadnjo številko Tosame se je vrnil tiskarski škrat in sicer v naslovu: Perspektivni plan — investicije v letu 1968, mora biti leto 1969 ter v članek Naš razgovor, kjer mora v četrti vrstici drugega stolpca biti 25 % in ne 125 %.

Neljubi pomoti oprostite.

Brezčolnične statve sistema »FISHER« s prijemalcem votka

Razvoj tekstilne industrije je vezan na prve mehanične statve, ki jih je skonstruiral in tudi patentiral Cartwright in na popolnoma mehanizirano predilnico, ki se je pojavila nekaj let za statvami. Avtomatske statve, ki so se pojavile 1895. leta so pomenile v tkalski tehniki precejšen korak naprej. Človek hoče proizvajati vedno več, bolje in z manjšim naporom ter s čim manjšimi zastoji med posameznimi fazami dela. Današnja tehnika tkalske proizvodnje ni v raziskovalnih okvirih uspela odstraniti pretrganosti faz tehnološkega procesa, vendar je v pripravi materiala to že precej uspelo. Pri križnem navijanju vidimo, da je popolnoma uspelo avtomatizirati proces dela, tako da delavec samo vlaga predilniške navitke v stroj, ter snema polno navite križne navitke.

Samo tkanje pa doživlja opuščanje tkanja na tkalskih avtomatih s klasičnimi elementi vnašanja votka — t. j. s pomočjo čolnička. Pojavlja

več pojavlja brezčolnično tkanje različnih sistemov. Tako lahko trdimo da bo imel »stari« čolniček kar štiri naslednike:

1. mali projektili (SULCER)
2. prijemalec votka (SMIT, GÜSKEN, FISCHER-DSL)
3. vnašanje votka s pomočjo zračnega vleka ali vodnim curkom (ELITEX P 125* H 105**)
4. okroglo tkanje po ideji večzveznega vnašanja votka.

Poblize si bomo ogledali stroj, ki deluje po drugem sistemu in sicer izdelek tovarne Georg Fischer, Brugg-Svica. (V nadaljnjem besedilu bom uporabljal kratico DSL***).

* ta tip stroja je bil pri nas na preizkušnji;

** H 105 pa sem videl v »Svili« Maribor;

*** DSL je pravzaprav ameriška oznaka stroja Draper Shuttleless Lom.

Ta tovarna je bila do nedavnega znana po tkalskih avtomatih. Zahvaljujoč novim težnjam tkanja je

urediti že prej. Prav tako komisije Prvo varianto tega sistema tkanja je patentiral že 1921. leta J. Gabler in od takrat naprej se je sistem stalno izboljševal.

Tehnične in gospodarske prednosti statv s prijemalcem

A) tehnične prednosti

Princip vnašanja votka na DSL statvah ima neoziraje na možnost povečanega števila zatkanih votkov, znatne mehanične prednosti pred statvami s čolnički. Pri vnašanju votka skozi zev s čolnički sta združena v enem elementu navitek in sredstvo vnašanja. Torej se mora razmeroma velika teža izmenoma pospešiti ali zavreti. To pa povzroča veliko obrabo udarnih in zavornih mehanizmov na statvah s čolnički. Pri DSL statvah pa morajo prijemalci prenašati le prejo za en votek, s čemer pa se porabi tudi manj energije za izvedbo »udarca«.

Odpadejo tudi viri največjega hrupa (lučala). Zato je tudi vibracija občutno manjša.

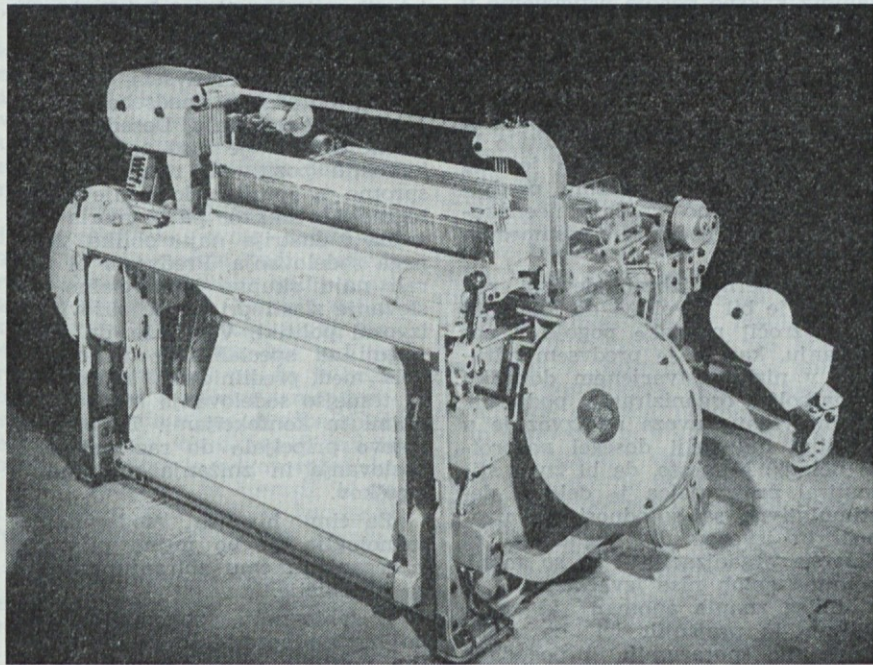
Za strojne elemente, ki bistveno vplivajo na funkcioniranje, ni porabljen tak material na katerega vpliva klima. Tako odpadejo regulacije, ker čim je stroj reguliran, niso potrebne nadaljnj regulacije. S tem se poveča število statv na enega mojstra v primerjavi z avtomati.

DSL statve imajo približno 50 % manjši odmik bila in manjšo odprtino zeva. Kljub povečani hitrosti stroja so osnovne niti manj obremenjene. Podobno je tudi pri votku.

Blagovni valj sme v premeru imeti največ 580 mm. Čim je dosežen maksimalni premer, se stroj sam ustavi. Tako se preprečijo poškodbe tkanine in stroja.

Bilo z grebenom služi le še za priboj votka, ne več kot vodilo čolnička. Obraba grebena je veliko manjša.

(Nadaljevanje na 9. strani)

Statve: sistem Georg Fischer

se vse večja težnja po tkanju s stacioniranim navitkom preje — votka. Da bi tkanje s čolničkom napravili rentabilnejše, vgrajujemo na tkalski avtomat agregat za navijanje votka pod imenom »Unifil« tvrdke »Leesona« (te stroje lahko vidimo v »Svilanitu« — Kamnik). Prav tako se trudijo za velikoserijsko proizvodnjo z dviganjem kvalitete materiala, z izborom utenzilij in z boljšim vzdrževanjem avtomatov.

Na koncu vseh prizadevanj, da se avtomatu podaljša njegov primat v spremenjeni tehnologiji, se vse

postala zelo važna proizvajalka tkalskih strojev novega sistema tkanja. Način, s katerim je ta tovarna začela proizvodnjo teh strojev, služi zanimanje zaradi tega, ker v osnovi nudi kupcem že preizkušen sistem tkanja poznane svetovne firme DRAPER Co. iz ZDA. Švicarska tovarna je stroj dalje razvijala ter izboljševala in razširila njegovo uporabnost. Več kot 3000 DSL strojev obratuje z velikim uspehom že več let, tako ščitijo svoje današnje in jutrišnje interese. Zato Fischer zelo uspešno prodaja svoje stroje.

NATEČAJ ZA NOVOLETNO ZGODBO

Komisija treh članov Uredniškega odbora Tosame, je ocenjevala štiri prispele zgodbe in ocenila takole:

1. nagrado 30,00 din prejme Danica Kraševac
2. nagrado 20,00 din prejme Vida Grlica
3. nagrado 10,00 din prejme Lojzka Križman

Nagrajencem čestitamo!

Kakor že leta nazaj so se tudi letos odločili, tako vodstvo, kot samoupravni organi tovarne sanitetnega materiala, da priredijo skupno srečanje svojih bivših sodelavcev, sedaj upokojencev.

Tako smo bili upokojenci povabljeni na praznovanje 45-letnice obstoja tovarne, ki je bilo 30. 11. 1963. Program je potekal zelo lepo, sldile so nagrade in priznanja za slušnim članom kolektiva, nato pa se je pričel družabni večer. Muzikantje so prav lepo zaigrali, tako da je še nam starejšim pognalo kri po žilah. Sledila je pogostitev, kjer se je sicer nekaj zataknilo in je izgledalo, da taka polževa postrežba s

1968 ob 12. uri. Bili smo še kar točni, tako tudi gostitelji, med katerimi so bili tov. direktor, tov. Babnik in tov. Roglič. Nato pa je sledila pogostitev in to ne taka kot pri »Napredku«, temveč je bilo pi-jače in jedae dovolj in po volji, kar vse skupaj zasluži odlično oceno. Ze proti koncu pa sta se med nami pojavila še predsednik UO tov. Florjančič in predsednik sindikata tov. Mišelčič. Kakor že vedno v taki razpoloženosti družbi ni manjkalo osebnih zahval vsem članom samoupravnih organov, kakor tudi celotnemu kolektivu ter podajanja rok drug drugemu z željo: čim več uspehov in sreče v novem letu 1969. Tako se je tudi naša pogostitev bližala koncu in ker nas je bilo nekaj starejših brez prevoznega sredstva, nas je prepeljal domov tov. direktor. Naložil nas je, kolikor mu je dopuščal prostor njegovega voza.

Pripeljal nas je prav do Pučkota na Viru, kjer smo se kar spogledali, ko smo izstopili, če je kaj takega sploh mogoče. Rekel sem tovarišema Grosu in Peterki: »Takih

Upokojenci nismo pozabljeni

Kolektiv »TOSAME«, organizatorjem družabnega sestanka upokojencev tega kolektiva, prisrčna zahvala.

Denarna in praktična darila so jasen dokaz, da nismo pozabljeni in to ob 45-letnici podjetja in 25 letnici rojstva nove Jugoslavije. V tej gesti je resničen rek, »vsi za enega, eden za vse«, tu smo bili vsi enaki, ljudje, kateri smo bili in delali v podjetju pod drugačnimi pogoji kot današnja delavska generacija. Zato smo bili radostni, kljub spominom nazaj in nismo imeli besed, da bi se na samem mestu lahko zahvalili.

Zato še enkrat hvala za vaše razumevanje do upokojencev, od uprave do samoupravnih organov — ter celotnemu kolektivu, v svojem imenu in imenu upokojencev.

Juteršek Alojz!

Slovenija v Jugoslaviji

Republiški zavod za statistiko je sestavil v okviru priprav za šesti kongres ZKS publikacijo Slovenija v Jugoslaviji, ki naj pokaže popolnejšo primerjavo naše republike z drugimi republikami, obenem pa tudi s celo državo. Take primerjave narekujejo naša reformna prizadevanja, terja pa jih tudi priprava na program dolgoročnega družbeno gospodarskega razvoja, o katerem je tudi TOSAMA že pisala.

V nekaj nadaljevanjih nameravamo objaviti nekatere najzanimivejše podatke, da bi bili spoznani z njimi tudi bralci našega časopisa. Za prvič naj bodo dovolj tile podatki:

Deleži Slovenije v Jugoslaviji:

- površina: 7.9 %
- preibvalstvo: 8.4 %
- družbeni produkt: 15.8 %
- proizvodnja pšenice: 2.9 %
- površina njiv: 3.8 %
- poraba umetnih gnojil: 5.0 %
- vrednost opravljenih gradbenih del: 13.5 %
- zaposleni: 14.4 %
- promet v trgovini na drobno: 15.2 %
- posek lesa: 17.9 %
- elektroenergija: 19.7 %
- registrirani potniški avtomobili: 23.9 %
- žgan les: 26.4 %
- jeklo: 27.6 %
- papir: 28.8 %
- bombažne tkanine: 31.8 %
- prihod tujih potniških vozil čez mejne prehode: 97.3 %

T. L.

strani »Napredka« ni bila po volji večini članov kolektiva, najmanj pa še organizatorjem tega jubileja. Upokojenci smo bili kar zadovoljni, zakaj pa tudi ne bi bili, saj smo že pred tem prejeli po pošti lepe denarne nagrade, za kar se vodstvu in upravnim organom, kakor tudi celotnemu kolektivu najlepše zahvaljujemo. Upokojenci smo mislili, da smo za letos že odpravljeni, toda ni bilo tako, kot smo si predstavljali.

Vodstvo in upravni organi so se odločili, da nam pripravijo še eno presenečenje. Po pošti smo dobili vabila, naj se udeležimo razgovora s predstavniki kolektiva ob zaključku leta v dvorani restavracije »Pri pošti« v Domžalah in to dne, 28. 12.

mož pa je danes zelo malo. »Tovariš Gros pa je na to dejal: »Izmed tavžent eden in še ne vem če bi ga našel.« Pritrdil sem mu, saj bi ga res težko našli, ki bi se tako zavzel za starega človeka. To smo mi starejši že občutili in čutimo še danes. Zato dajem tu tov. direktorju najlepšo javno zahvalo z željo, da bi naša socialistično družba vzgojila še kaj več njemu podobnih mož.

Ob koncu pa želim vsem samoupravnim organom, kakor tudi kolektivu obilo uspehov, zdravlja in s tem čim manj bolniških izostankov v letu 1969. Tako bo vse v korist celotnemu kolektivu, kakor tudi naši socialistični družbi.

Cerar Janéz

Naš razgovor

Nekaj o športu

Enakomerno so ropotali avtomati v tkalnici širokih tkanin. V hrupu, ki ga povzroča šestintrideset avtomatov, toliko jih je namreč postavljenih v tej tkalnici — se sklanjajo delavke in delavci tega oddelka nad tkanino, ki se pravkar tke in pazijo, da ne pride do neljubih napak, zastojev... V trenutku ko sem vstopil iz belilnice v tkalnico je ona nadzorovala delo drugega avtomata v tretji vrsti z desne strani. Cas je, da jo predstavim, kajti z njo bo potekal NAŠ RAZGOVOR, to je JOŽICA BARLE, tkalka, ki je že delala v vseh tkalnicah — prepusimo besedo njej!

»V tovarni delam že osem let in to vseskozi pri tkalskih strojih. Od izobrazbe imam tri leta obrtne šole. Tovrstno delo mi je všeč in me veseli, čeprav tu in tam kdaj naletim na večje ali manjše neugodnosti«, mi je z vedrim obrazom povedala tov. BARLETOVA.

Na vprašanje: »Omenili ste, da pri svojem delu naletite na večje ali manjše neprijetnosti ali pa tudi prijetnosti ali nam prosim, lahko poveste nekatere izmed njih, kakšne so, odkod izhajajo?« mi je tov. Joži odgovorila:

»Tako v začetku moram poudariti, da te neugodnosti ne zadevajo samo mene, ampak vse, ki delamo pri tkalskih strojih!« je z jasnim glasom pričela pripovedovati tov. Jožica in nadaljevala. »Avtomati v naši tkalnici so stari pet let v ostalih tkalnicah pa so tkalski stroji stari okoli pol stoletja in več, vsi pa so funkcionalno usposobljeni in na njih tkemo blago in gazo, kar je značilno za nas — sanitetno tovarno. Me tkalke, mojstri in pomočniki pa za vsako nastalo napako v blagu, ki nastane pri tkanju odgovarjamo in to v obliki odbitnih točk pri osebnih dohodkih. Nihče pa do danes, vsaj kolikor jaz vem, še ni dobil dodatnih točk za kvalitetno opravljeno delo!« je z energičnim glasom in bliskajočimi očmi zaključila tov. BARLETOVA.

»Kakšne napake pa se največkrat pojavljajo in zakaj?« je bilo naslednje vprašanje.

— Odgovor na to vprašanje je bil kratek, glasen in jasen: »Redke proge« nastanejo zaradi nekvolitnega dela starega vtokovnega prevladnega stroja. Nadalje, na starem škroblnem stroju so včasih valji preveč ali pa premalo škrobljeni. **Rezultat je v obeh primerih isti — nekvolitne tkanine in posledica — odbitne točke, od osebnih dohodkov!**« je bil gladek odgovor danes izredno razpoložene tkalke Jožice.

»Kakor mi je znano nadzorujete ve tkalke v avtomatski tkalnici vsaka po dvanajst strojev — kako to zmorete?«

»Če gre vse v redu, je to lahko.

V nasprotnem primeru pa nam takoj na pomoč priskočijo naši vrli mojstri in skupno z njimi odstranimo obstoječe napake. Seveda pa stalno kroženje okoli dvanajstih avtomatov povzroča bolečine v nogah. Me smo že zaprosile za ortopedске čevlje in tudi številke smo že oddale pred osmimi meseci, toda na žalost, čevljev do danes še nimamo« je karajoče dejala moja sogovornica.

Sedaj, ko ste mi dali nekaj izredno zanimivih odgovorov, vam bi

za konec postavil malo lažje vprašanje: »Vsak človek po napornem delu rabi počitek v tej ali oni obliki, da si obnovi na delu porabljeno energijo. Zanima nas, sedaj ko je pred vrati pomlad, kako mislite preživeti letni dopust in kje?«

»Že letos imam trden namen obiskati naš sinji Jadran, prebivališče pa si bom poiskala v naših urejenih hišicah v Novigradu«. Ko mi je to pripovedovala je njen že itak vedri obraz postal še vedrejši in oči so se ji nekam sanjavo zazrle v daljavo in imel sem občutek, da v mislih že sedi na morskem obrežju in občuduje prelepo večerno zarjo zahajajočega sonca.

Ako kritično pogledamo na številno tekmovalništvo in na dosežene rezultate naših športnikov v preteklem letu, z njimi ne moremo biti povsem zadovoljni. Nogometaši so v sindikalnem tekmovalstvu dosegli četrto mesto, kljub katastrofalnemu porazu v prvem kolu proti odlični ekipi Mlinostroja, kegljači pa so se uvrstili v prvo polovico za tekmovalci Papirnice in Induplati, ki imajo lastno tristezno kegljišče. Poleg internih tekmovalj v okviru prireditve ob 45. letnici obstoja tovarne in že naštetih tekmovalj so sodelovali še smučarji na jubilejni 10. tekstiliadi na Zelenici.

To pa je tudi vse, kar je bilo lani storjenega na športnem področju. Na zaključni prireditvi: »Po delu šport in razvedrilo«, smo bili mnogi zelo začudeni, ko smo zvedeli v kolikih panogah pravzaprav so tekmovalja, ki bi se jih z malo volje in truda udeležili tudi mi. Sodelovati bi morali vsaj še v šahu, streljanju in namiznem tenisu, za kar pa bi za treninge potrebovali primeren prostor, ki ga pod streho tovarne trenutno ni na razpolago. Morda bi se našla začasna rešitev z uporabo dvorane delavskega doma na Viru, ki preko leta ni zaseden več kakor nekaj ur. Tisti, ki vodijo športno in rekreacijsko politiko bi morali gledati na pestrost izbire športov, ki so določeni starosti in temperamentu članov kolektiva najbolj primerni. Športa ne bi smeli gledati samo kot brezglavo tekanje za žogo, temveč bolj široko, kot enega od elementov, ki krepijo duha in telo. Če bi hoteli koga kritizirati, potem ne bi smeli moških, ki so v podjetju v veliki manjšini, temveč žene in dekleta, o katerih ni na nobenih tekmovaljih ne duha ne sluha. Kje je ta nežni spol, ki se na vseh področjih tako uporno in s takšno zagrizenostjo bori za popolno (in še več) enakopravnost. Mnoge bi se izgovarjale, da nimajo časa. Verjeli bi jim, če jih tudi na drugih prireditvah ne bi bilo. Tako pa...! Žene in dekleta bi se morale zavedati, da z enakopravnostjo, ki je samo na papirju, ni nič in da svojega cilja ne bodo dosegle dokler ne bodo začele tudi na političnem, kulturno — prosvetnem, športnem in še kakšnem drugem področju.

Letos, v letu 1969 bi morali torej začeti misliti kako bi športno in rekreacijsko življenje poživeli, kako bi za šport navdušili tudi dekleta, pa naj bo to s pomočjo mladinske organizacije, sindikata ali kako drugače. Vsi bi se morali zavedati, da še vedno velja stari pregovor, stara resnica: »Zdrav duh v zdravem telesu«.

M. K.

Novoletne zgodbe

Prvonagrajena

Silvestrsko popoldne. Mimo hiti množica, nekam se ji mudi v hladno megleno popoldne. Kam? Seveda Novo leto se bliža. Darila in škatla svečk, na to prav gotovo ne bomo pozabili. Kaj pa naši malčki, ki z radovednimi očmi čakajo presenečenj. Obiščem nekaj trgovin in seveda frizerja ne pozabim. Obložena se vračam v toplo stanovanje.

Družba je zbrana. Praznimo kozarce, da popravimo tisto kar med letom nismo zmogli. Postajamo korajžni in zgovorni. »Bolje dva kot enega!« slišim iz kota. In pridružimo se njegovemu mnenju. Glave postajajo vse težje, slišim samo rahel zven stekla in potem...

Kaj nam bo prineslo novo leto? Morda srečo stokrat, tisočkrat zaželjeno. Gledam ljudi kako si stiskajo roke v pozdrav. Množica, ne reka ljudi; saj to so vendar narodi sveta. Tudi v vietnamskih džunglah ni več bojov, ni več krvi. Povsod samo veselje. Glej vesoljska ladja se je razblinila v vagone hrane, ki drve z vso naglico v Afriko in Indijo.

Kaj boš vso noč prespala? Pomamen si oči in nestrpen glas... še tri, še dve, še ena minuta in udarec zvona — tema. Stiski rok, poljubi in sreča, to so pojmi teh nekaj trenutkov.

Urni kazalec pa ne čaka. Neutrudno hiti v novo leto. Pomislimo, napravimo zaključke ali smo izpolnili vse svoje namene? Ako ne čez dvanajst mesecev zopet — uspehov, zdravja, sreče.

K. D.

Drugonagrajena

V somraku je pri oknu sedela stara žena in gledala na ulico. Trudne oči so spremljale snežinke, ki so se ustavljale na strehah, oknih in po ulici potegnile dolgo snežno preprogo.

Silvestrovo...

Žena pri oknu se je s prijaznim in ljubeznivim pogledom zastrmela v postave, ki so prihajale in odhajale, skrivajoč srečo, ljubezen in hrepenenje. Otrpli izraz na zgubanem licu se je nehote raztaljal in oživel, mrtvi prsti v naročju pa so se premaknili v ritmu in taktu. In v stari glavi se je oglasil spomin in od nekod se je oglasila nežna melodija. In utrinek na spomin iz mladosti je oživel to bitje na stolu ob oknu. Suha roka na kolenih je postala mladostno sveža, iz kotička spominov je zrasla vitka dekliška postava, ki se opazuje v ogledalu.

Oh, da to je ona, ko se je pripravljal na silvestrski večer. Kako

se je podal blesteči glavnik kodrastim lasem in bela obleka je bila kot dopolnilo za njeno nocojšnjo pričakovanje ter mikavnost. Hotela je ugajati, saj se bo nocoj srečala z njim, po katerem je hrepenela in sanjala. Ko je stopila iz voza pred plesno dvorano, si je od nestrpnosti pritisnila roke na srce in globoko zavzdihnila. Z urnim, gibkim korakom je šla po stopnicah in že jo je oblila toplota ter čar glasbe omamil. Razgledala se je in razveselila. Da, tukaj je. Eleganten in lep. In že je plesal z njo ter ji govoril o sreči, ljubezni, v katero veruje in upa. Na vse je pozabila in samo poslušala. Ta silvester je odločil o njenem življenju. Postala je njegova žena.

In še danes je staro srce, ki ga je razburil in vžgal spomin na lepe trenutke ljubezni, zagorelo. Tresoča roka je poiskala zraven sebe rok tistega, kateremu je veljala prva in poslednja misel, ki jo je vodil skozi življenje in preživel z njo silvestrovo večere. Toda iščoč roka je brezmočno omahnila, mesto zraven nje je bilo že dolgo prazno. Trda resničnost jo je prebudila.

Spodaj na ulici so postave in avtomobili hiteli mimo. Življenje je šlo svojo pot naprej, danes kakor vedno. In danes kakor takrat je zahtevala mladost svoje pravice, zvenela je smeh, bila je ljubezen. Kulise so ostale, le postave so se izmenjale.

EPILOG: In ta zgodba je lahko danes, jutri — moja ali tvoja.

V. G.

Tretjenagrajena

Da ne opustimo narodnih navad in običajev, ki trajajo iz roda v rod, silvestrujemo vsako leto enkrat in to na dan, ki je določen, da se prav ta hip konča staro in prične novo leto, ki ga vsak proslavlja po svoje. Nekateri so doma, drugi gredo na veselice, tretji ga pričakajo v gostilni, nekateri pa gredo v bar in tako naprej.

No in moj znanec, ki je doma na kmetih je sklenil, da bo enkrat samkrat v življenju počakal novo leto prav v baru in to na tak način, da se bo izkazal, da so tudi kmetje lahko elegantni in si lahko privoščijo silvestrovanje v baru, kjer se pije in je, prav po gosposko in tudi plača temu primerno. Za denar se v baru dobi vse: glasba, hrana, pijača pa še lepa dekleta. Ker je bil moj prijatelj Polde (tako so ga klicali) poročen in ker je bila njegova žena tako pametna in preudarna, je prav z lahkoto dosegel, da ga je pustila samega na silvestrovanje. Rekel ji je: »Veš, Jelka, saj bom pameten in tudi na denar bom pazil.« Oh, saj vem, da si gospodaren in pameten,«

je odvrnila žena. »sama tako ne morem nikamor, ker nimam plašča, škornjev in nove obleke, ti pa imaš vse novo. Zakaj se ne bi postavil, ko si tako postaven, pa še avto imaš nov, tako, da ni kaj premissljevati! Pojdi in se zabavaj, saj veš kje si doma.« »Torej, Jelka, je vse v redu in ne boš nič huda?« »Ja kaj pa misliš, da sem takšna, kot sosedova Ančka, ki ji je moral Primož vse pospraviti in stanovanje urediti, otroka odpeljat k stari materi, da se je lahko uredila za silvestrovanje, ker drugače še šla ne bi. Daj no mir, kar pojdi!«

No in tako se je Polde odpeljal na silvestrovanje v bar. Pogledal je najprej kaj to sploh je in ker je imel občutek, da se vsi na nekaj pripravljajo, je kar obsedel za mizo. Kmalu je dobil družbo, seveda nepoznano. Nato je prišel natakarkar in njemu je odšel Polde kar lepe denarce. Misli si je, ker je tako draga pijača, je prav gotovo boljša kot cviček. Toda natakarkar mu je prinesel neke pene in to v tako nerodnem kozarcu, da bi kmalu to pijačo polil. No pa se je vsega privadil in ta šampanjec, kakor so mu pač rekli mu je kar malce zlezel v glavo, tako da ni samo v kozarcu šumelo, ampak tudi v glavi. K mizi se je prisedlo še nekaj ljudi in družba je bila zaključena. Natakarkar je pričel nositi na mizo jedila. Seveda najprej je razvrstil pribor in prtičke, nato šele jedila. Ubogi Polde, sploh ni vedel, kako in kje naj začne. Ah nič, kakor bodo ostali delali, tako bom pa jaz. Presneto (si je mislil) moram paziti, da bom vse pravilno uporabil, da mi kake vilice ali nož ne zmanjkajo ali ostanejo neuporabljene. No tudi to je preстал, toda bil je še lačen. Misli si je, ako počastim vso družbo z nekoliko prigrizka, to ne bo tako drago, družbo pa le imam. In kmalu so bili veseli, pili, plesali, zvižali, omahovali, vse to in še več. Program so dopolnila lepa dekleta, ker to pač spada k baru. Tudi okoli Poldeta se je sukala prikupna »pupica«. Sprva je bila še nekoliko zavita v neke cunje, toda na vse splošno veselje je tudi te cunje počasi zmetala s sebe, tako da je bila do brade mini in dekoltirana do podplatov. Tako je modroval Polde, kateremu je od samega začudenja plesalo vse pred očmi. Da bi se spomnil žene Jelke, kje pa. V vsej opojnosti je zaslišal natakarkarjev glas: »Plačat!«. Račun ga je vrgel iz opojnosti in trenutku se je streznil. In če mu je Jelka odpustila, zakaj mu ne bi še mi.

K. L.

SPOSOJEVALNA TEHNIKA

- Ivan, imaš dva po petsto?
- Ja, imam.
- Fino, ravno tisočaka rabim.

Kadrovske vesti

PRAZNUJEJO SVOJ ROJSTNI DAN

Konfekcija: 14. 2. Bolhar Valentina, 16. 2. Breznik Marjeta, 16. 2. Cerar Jerica, 26. 2. Klopčič Francka, 21. 2. Kocjančič Jožica, 7. 3. Križman Ivanka, 28. 2. Pivec Fani, 27. 2. Prašnikar Marija, 15. 2. Rus Angelca, 6. 3. Urbanija Irena, 13. 2. Zore Tinca, 26. 2. Zajc Albina, 8. 3. Vodlan Francka, 11. 3. Šuštar Pepca.

Filtri: 14. 2. Avbelj Francka, 16. 2. Mihelčič Julka, 28. 2. Lončar Viktor, 22. 2. Kosmač Saša, 3. 3. Vidregar Adrijana, 17. 2. Starbek Tinca.

Tkalnica ovojev: 21. 2. Mestek Francka, 19. 2. Zabret Matilda, 12. 2. Cerar Valentina, 1. 3. Mejak Tilka.

Tkalnica Študa: 12. 2. Jesenko Tatjana, 22. 2. Košir Ana.

Pripravljalnica: 9. 3. Brodar Franc, 16. 2. Ogrič Hilda, 6. 3. Pavlič Jožefa, 25. 2. Prelovšek Cita, 24. 2. Rems Janez, 22. 2. Lisjak Marjeta.

Tkalnica Zvezda: 1. 3. Podmiljšak Jožefa.

Avtomatska tkalnica: 1. 3. Mejak Tilka.

Splošno kadrovski sektor: 14. 2. Hanzlovski Tine.

Komercialni sektor: 21. 2. Bajec Slavko, 11. 3. Jovičič Bogoljub, 1. 3. Marčun Ema, 16. 2. Vojska Pavla, 5. 3. Klopčič Jožefa.

Analizno planski sektor: 4. 3. Laznik Anton dipl. oec.

Gospod. račun. sektor: 22. 2. Juteršek Zofka, 6. 3. Juvan Marija, 22. 2. Kraševac Marija, 20. 2. Miš Albina, 20. 2. Roglič Franc.

Pomožni obrati: 3. 3. Cerar Albin, 20. 2. Merkužič Marjan, 22. 2. Vidmar Jože.

POROČILA STA SE:

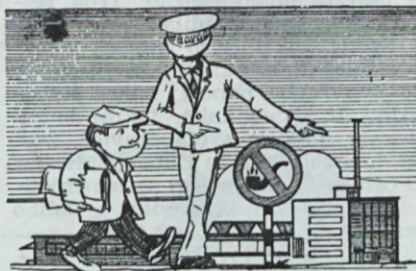
Cafuta Ani in Pervinšek Stane. Na skupni poti jima želimo mnogo razumevanja!

RODILI SO SE:

Pirc Marinki in Branku — hči, Prislán Kristini — hči.

V MESECU JANUARJU SO VSTOPILI V PODJETJE

Antolin Marija, Burja Marija, Cerar Fanika, Dolenc Jožica, Freljih Pavla, Hiti Marija, Judež Marinka, Kovačič Ana, Kovačič Emilija, Kotar Barbara, Kos Ivanka, Klopčič Antonija, Letnar Milena, Novak Štefanija, Orehek Majda, Pogačar Marija, Prosenc Darinka, Ravnikar Jožefa, Rojc Slavka, Skok Pavla, Slapar Maksima, Slapar Antonija, Strehar Zvonka, Sušnik Urška, Sta-

rovašnik Stanislava, Urankar Pavla, Škulj Jožica, Vidovič Marija, Vrenjak Zofija, Zore Ivanka, Zarnik Marija, Mestek Milena, Šuštar Anica, Brodar Ivanka, Kovič Rezka, Starvek Anica, Urankar Frančiška — vse v konfekcijo;

Lipovšek Gabrijela, Jazbec Marija, Maselj Vida, Jeglič Nana, Križnik Ivana, Resnik Marija — tkalke, Kerč Franc — donšalec votka.

IZSTOPILA IZ PODJETJA:

Štefka Aš — tajnica direktorja in splošnega sektorja — sporazumno.

HUMOR

SPOSOJEVALNA RAČUNICA...

- Milan, imaš mogoče tisoč za posoditi?
- Ne, toliko ravno nimam, posodim ti 500 din.
- Prav, potem si mi še 500 din dolžan!

BLUF

Kupec zahteva sladkor, prodajalec pa vzame s police zavitek z napisom »Poper«.

- Pa, to je poper, vidim napis!
- Oprostite, toda to je sladkor.
- ???!!!
- Napis poper je samo zaradi mravelj.

IZPITNA

Študent je na izpitu slabo pripravljen, zato ga profesor ohrabruje.

- Na izpitu je kot na odru, stran s tremo!
- Kot na odru? Takoj pokličem šepetavca.

M. D.

Proizvodnja v mesecu januarju 1969

Oddelek	Enota mere	Planirana količina	Izdelana količina	%
1. Trakotkalnica	000 vot.	89.250	99.872	112
2. Tkalnica širokih tkanin	000 vot.	410.366	436.993	106
3. Mikalnica	kg	96.800	95.089	98
4. Konfekcija	N din	4.828.082	4.346.384	90
Vložki	pkt	542.716	557.500	102
5. Cigaretni filtri	000 kom	103.074	93.744	91

Brezčolnične statve sistema »FISHER« s prijemalcem votka

(nadaljevanje s 4 strani)

B) gospodarske prednosti

Votkovni navitek, ki ga uporabljamo na DSL statvi je v obliki križnih navitkov. S tem odpade navijanje votka, natikanje cevk na bobne menjave ter čiščenje in transportiranje cevk.

Statve imajo 20-40 % višji obratni delovni učinek, kot čolnične statve.

Nitnih pretrgov je samo toliko, da lahko delavec posluhuje maksimalno 90 strojev.

Nastavitvena dela med tkanjem odpadejo. Popravila pa so zaradi sistema tkanja in modernih strojnih elementov malenkostna. To omogoča dodelitev 120-150 strojev na 1 mojstra.

Z znižanjem zastojev zaradi popravil in regulacij tko DSL statve ob dobri organizaciji z 92-94 % izkoristka.

Skupni prihranek na osebju pri eni DSL statvi znaša približno 40 %.

Ceprav so višji investicijski stroški (6000-7000 \$ za 1 statve)* proizvajajo statve znatno ceneje od običajnih statev.

* Ta podatek se nanaša na leto 1966.

Osnovni tehnični podatki za DSL statve

Stroj je grajen za maksimalne širine tkanine od 110 do 170 cm. Hitrost je odvisna od širine tkanine in se giblje med 235-270 obr./min, tako se doseže največ 425 m vnese-nega votka v minuti.

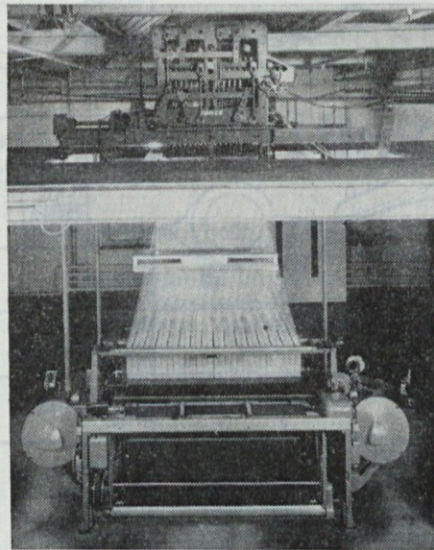
govni regulator pa je pozitiven z

Potreben prostor za montažo stroja je majhen zaradi navitih vezi prijemalcev, v primerjavi s prijemalci s togimi vezmi (sistem Günsken).

Statve imajo negativni osnovni regulator (kot nši avtomati). Bla-

malne kvalitete bombaža, sintetike ipd.

Tvorbo zeva dosežemo s pomočjo ekscentrov in listovke (slika 2) na katero lahko montiramo 18 listov. Prav tako lahko tkemo žakarske vzorce (slika 3).

Dvodvižni žakard Zaugs

Stäubli listovka

indirektnim navijanjem tkanine. Gostoto votka reguliramo z menjalnikom v teoretičnih mejah od $3 \frac{3}{4}$ - 146 votkov na cm.

Teža tkanine lahko doseže 400 g/cm². Tkemo lahko predvsem nor-Rezanje štrlečih koncev votka ob

levem robu tkanine (desni rob je normalen) lahko vršimo s posebno napravo na stroju ali pa na posebnem strižnem stroju.

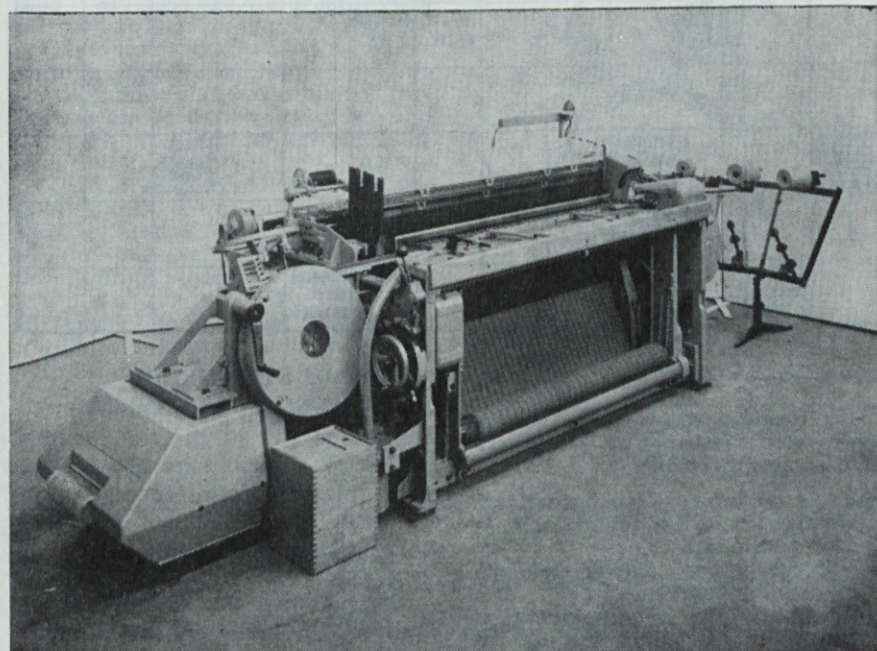
Stroj ima centralno mazanje — lahko pa priključimo na centralno črpalko skupino statev. Tako lahko uravnavamo mazalno dobo ter intervale mazanja.

Elektromotor ima posebno konstrukcijo, ker v sebi združuje sklopko in zavoro.

DSL statve so uporabne za tkanje kariranih tkanin. V votku lahko uporabljamo 4-8 barv (slika 4).

Milan Drčar

(Nadaljevanje prihodnjič)

4 ali 8 barvna votkovna menjava

Izdaja Tovarna sanitetnega materiala Domžale

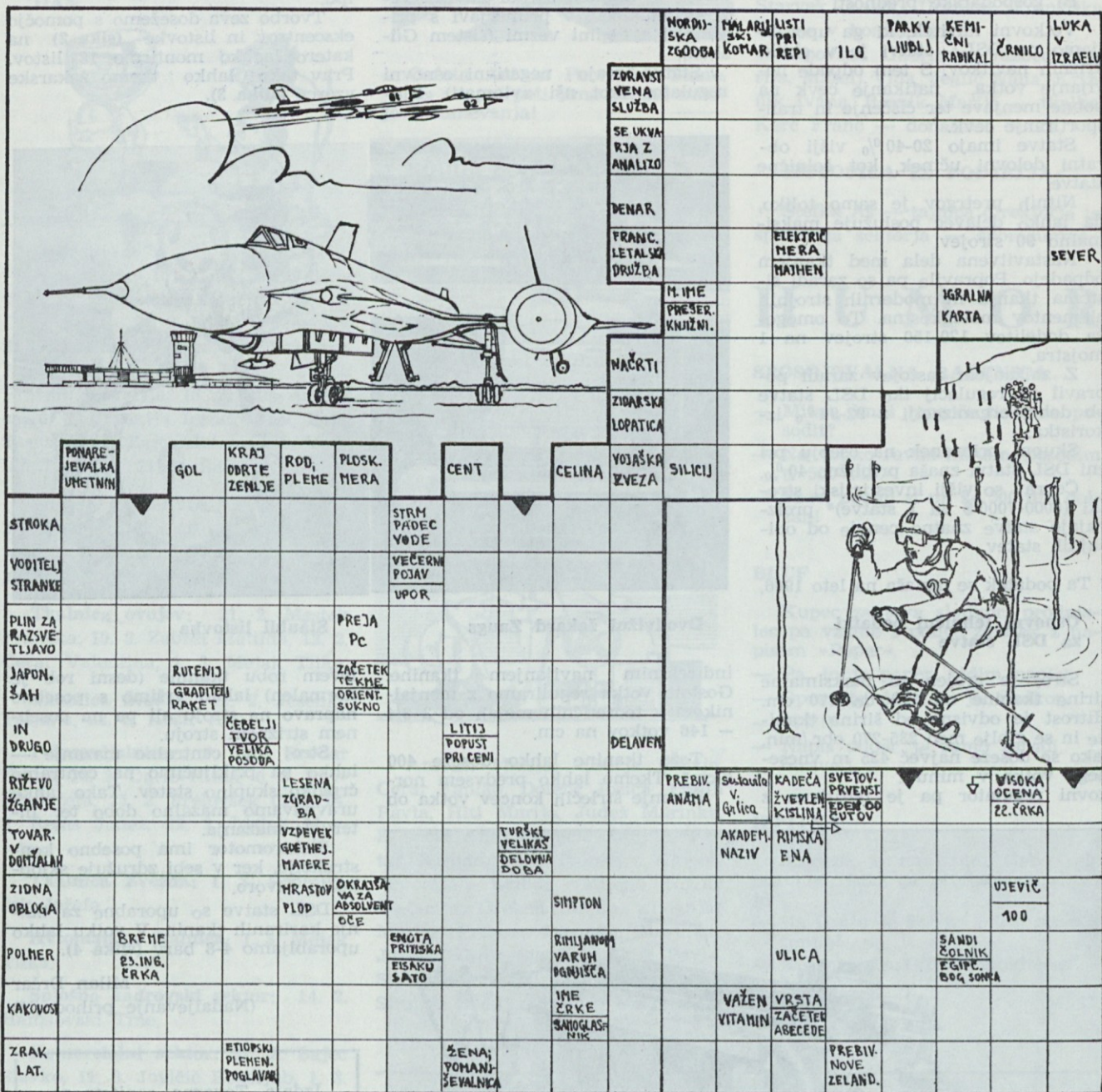
Urejuje uredniški odbor:

Dipl. ing. Helena Breznik, Urška Kersnik, Lojzka Križman, Tone Arnuš, Miha Kerč, Ivan Kosirnik, dipl. oec. Tone Laznik, Franc Perše, Slavko Rosulnik, Štefan Rozman in Janez Leskovec odgov. urednik

Tiska Papirkonfekcija Krško, obrat Valvasorjeva tiskarna

Naklada 700 izvodov

Nagradna skandinavska križanka

REŠITEV NAGRADNE SKRITE KRIŽANKE

Rešitev je prispelo 24, od teh je bilo 18 pravih. Največ preglavic je napravila reševalec okrasna sobna rastlina azaleja in uživalec rastlinske hrane - vegetarijanec.

Žreb je določil:

1. nagrado Pirnat Vinku
2. nagrado Kokovec Justi

AVTOMATIZACIJA

Na razstavi elektronskih strojev obiskovalec vprašuje po zmogljivosti posameznih strojev.

- »Tole pogledjte« — ga opozori zastopnik firme, »ta lahko zamenja šest administratorjev.«
- »To verjamem, ampak šefa pa le ne more nadomestiti.«
- »Zakaj ne? Ko se popolnoma izrabi, ga lahko uporabite tudi za to.«

**ZARADI ŠTEDNJE JE
PRINESEL SLABO OCENO!**

Oče je obljubil sinu 500 N din, če bo prinesel dobre ocene. Ko je sin dobil spričevalo mu reče: »Ej sinko, ti nisi dobil dobrih ocen!«

Sin: »Vem oče, ti si mi obljubil 500 N din, če bom imel dobre ocene, teh pa nimam zato, ker sem ti hotel prištediti ta izdatek.«

V. P.